

IC CJ – Fondul pentru mediu. Corecta calificare juridică a faptei constând în nerespectarea acestei obligații și a sancțiunii afere nte acesteia

Legislație relevantă:

O.U.G. nr. 196/2005

În conformitate cu dispozițiile art. 11 alin.2² din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 196/2005 modificată și completată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 115/2010, sumele încasate ca urmare a aplicării penalității de 100 Euro pentru fiecare tonă de dioxid de carbon emisă, plătită de operatorul ce nu a restituit certificatele de emisii de gaze cu efect de seră, se stabilesc prin decizie.

Din conținutul acestor prevederi rezultă că regimul juridic al faptei și al sancțiunii pecuniare aplicabile operatorilor care nu respectă obligația de a depune certificatele de emisii de gaze cu efect de seră a fost schimbat, fapta nemaifiind contravenție, iar sancțiunea aplicabilă calificată penalitate, urmând regimul juridic prevăzut de Codul de procedură fiscală, inclusiv în ceea ce privește procedura de contestare prevăzută de art. 205 și următoarele din cod.

Decizia nr. 3896 din 3 octombrie 2012

Prin acțiunea formulată la data de 12 august 2011, SC O SA a

chemat în judecată Administrația Fondului pentru Mediu, solicitând anularea deciziei de impunere nr. 2/17 martie 2011 și a deciziei emise în soluționarea contestației nr. 32/19 mai 2011, prin care s-au stabilit în sarcina societății obligații fiscale în valoare de 59.205.056 lei, cerând și suspendarea executării actelor administrative până la rămânerea irevocabilă a hotărârii.

În subsidiar, reclamanta a cerut anularea parțială a deciziei de impunere și a deciziei emise în soluționarea contestației și înlocuirea sancțiunii pecuniare aplicate de pârâtă cu o amendă contravențională de cel mult 50.000 lei.

În motivarea cererii, reclamanta a învederat că i-a fost aplicată sancțiunea pecuniară prevăzută de Hotărârea Guvernului nr.780/2006, întrucât nu a depus până la 30 aprilie 2010 un număr de 143.437 certificate de emisii de gaze cu efect de seră.

S-a arătat că regimul sancționator al faptei imputate este cel al răspunderii contravenționale, reglementată de Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 și în mod eronat s-a procedat la emiterea deciziei de impunere supusă regimului stabilit de Codul de procedură fiscală.

Prin sentința nr. 429 din 19 octombrie 2011, Curtea de Apel Pitești – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a admis acțiunea și a dispus atât anularea celor două decizii contestate, cât și suspendarea executării deciziei de impunere până la soluționarea irevocabilă a fondului cauzei.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța a reținut că în raport de prevederile art. 28, art. 28¹ și art. 29 din Hotărârea Guvernului nr. 780/2006 – în forma în vigoare la data de 30 aprilie 2010- nerespectarea obligației depunerii certificatelor de emisii de gaze cu efect de

seră constituie contravenție, supusă regimului sancționator prevăzut de Ordonanța Guvernului nr.2/2001.

Instanța a mai constatat, pe de o parte, nulitatea actului constatator, care trebuia întocmit sub formă de proces verbal de către Garda Națională de Mediu, iar, pe de altă parte, intervenirea prescripției aplicării sancțiunii contravenționale prin depășirea termenului de 6 luni de la data săvârșirii faptei, prevăzut de art. 13 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001.

Referitor la cererea de suspendare a executării, instanța a reținut că sunt îndeplinite cerințele art. 15 din Legea nr. 554/2004, referitoare la existența cazului bine justificat și la necesitatea prevenirii unei pagube iminente.

Împotriva sentinței a declarat recurs Administrația Fondului pentru Mediu, criticând atât soluția dată fondului cauzei, cât și admiterea cererii de suspendare a executării deciziei de impunere.

Referitor la îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 15 din Legea nr. 554/2004, pârâta a învederat că instanța a apreciat în mod eronat că se regăsesc atât cazul bine justificat cât și cerința iminenței pagubei, ignorând dispozițiile art. 9 alin.1 și art. 11 alin.2² din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul de Mediu.

Pe fondul litigiului, pârâta a arătat că, aplicând penalitatea de 100 Euro pentru fiecare tonă de dioxid de carbon echivalent emisă, a acționat în limitele competenței recunoscute de normele legale în vigoare, respectiv Hotărârea Guvernului nr. 1300/2010 de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 780/2006 și de asemenea, de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 196/2005.

Astfel, potrivit reglementărilor menționate, autoritatea

pârâtă, primind comunicarea referitoare la situația operatorilor care nu au restituit certificatele de emisii de gaze cu efect de seră, întocmită de Agenția Națională pentru Protecția Mediului, a aplicat reclamantei penalitatea prevăzută de lege.

Pârâta a mai arătat că instanța de fond a constatat în mod eronat aplicabilitatea răspunderii contravenționale potrivit Ordonanței Guvernului nr. 2/2001, reținând și prescripția dreptului de aplicare a sancțiunii, deși regimul juridic al penalității ce a fost dispusă prin decizia de impunere este cel prevăzut de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 196/2005 și Hotărârea Guvernului nr. 780/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Prin întâmpinare, reclamanta a invocat faptul că decizia de impunere contestată nu respectă cerințele legale de formă, întrucât în versiunea în vigoare la 30 aprilie 2010 a Hotărârii Guvernului nr.780/2006 – termenul limită pentru depunerea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră – constatarea faptei și aplicarea sancțiunii ar fi trebuit făcute prin proces verbal de către Garda Națională de Mediu și nu prin decizie a autorității pârâte.

Reclamanta a precizat că fapta imputată constituie contravenție, astfel cum a reținut instanța de fond, regimul sancționator fiind cel reglementat de Ordonanța Guvernului nr.2/2001 și nu cel stabilit de Codul de procedură fiscală.

În raport de data săvârșirii contravenției – 30 aprilie 2010 – a mai arătat reclamanta, sancțiunea contravențională s-a prescris în termenul de 6 luni prevăzut de art. 13 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 și oricum, suma stabilită depășește maximul general de 50.000 lei.

Prin întâmpinare, reclamanta a mai precizat că

sanționarea sa este complet lipsită de temei, întrucât societatea nu a generat emisii de gaze cu efect de seră în exces față de cota alocată nefiind astfel îndeplinite condițiile prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 780/2006.

Analizând actele și lucrările dosarului, în raport de motivele invocate și de prevederile art. 304 și 304¹ Cod procedură civilă, Curtea va constata că recursurile sunt fondate, urmând a fi admise și a se dispune casarea sentinței și trimiterea cauzei spre rejudecare la aceeași instanță.

Astfel, instanța de fond a constatat în mod nejustificat nulitatea absolută a deciziei de impunere, motivat de faptul că a fost întocmită de o autoritate ce nu avea competența legală.

La data emiterii actului administrativ contestat, 17 martie 2011, atât Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 196/2005 cât și Hotărârea Guvernului nr. 780/2006, fuseseră modificate prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 115/2010 și respectiv, Hotărârea Guvernului nr. 1300/2010, intrând în vigoare și Ordinul nr. 1004/3 martie 2011 al Agenției Naționale pentru Protecția Mediului.

Potrivit noilor reglementări, situația operatorilor ce nu au restituit certificatele de emisii de gaze cu efect de seră pentru fiecare tonă de dioxid de carbon emisă se constată de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului care o comunică Administrației Fondului pentru Mediu, căreia îi revine astfel competența de a emite decizie de impunere privind aplicarea penalității prevăzute de art. 9 alin.1 lit.ș din Hotărârea Guvernului nr. 780/2006 modificată și completată.

Sub acest aspect, pârâta a arătat că a primit comunicarea nr. 1/240/IN/19 ianuarie 2011 prin care Agenția Națională pentru Protecția Mediului a prezentat situația operatorilor

care nu au restituit certificate de emisii de gaze cu efect de seră în condițiile legii, precum și numărul de certificate nerestituite, între care se regăsește și reclamanta.

Referitor la săvârșirea faptei ce a determinat aplicarea penalității, instanța de fond a reținut că urmează regimul sancționator prevăzut de Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, fiind o contravenție, epuizată la 30 aprilie 2010, aplicarea amenzii contravenționale fiind astfel prescrisă.

Curtea constată însă că data săvârșirii faptei nu a fost corect reținută împrejurare în raport de care, față de modificările legislative intervenite în anul 2010, nici regimul juridic sancționator aplicabil nu a fost bine stabilit.

Hotărârea Guvernului nr. 780/2006 privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră a suferit în anul 2010 mai multe modificări și completări, prin Hotărârea Guvernului nr. 133/2010, Hotărârea Guvernului nr. 399/2010 și Hotărârea Guvernului nr.1300/2010.

Potrivit art. 28 alin.1 din hotărâre, în varianta introdusă prin Hotărârea Guvernului nr. 1300/2010, pentru nerespectarea obligației de restituire până la data de 30 aprilie a fiecărui an a unui număr de certificate de emisii de gaze cu efect de seră se aplică o penalitate de 100 Euro, echivalentă în lei, pentru fiecare tonă de dioxid de carbon echivalent emisă, ce constituie venit la Fondul pentru Mediu.

În conformitate cu dispozițiile art. 11 alin.2² din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 196/2005 modificată și completată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 115/2010, sumele încasate ca urmare a aplicării penalității de 100 Euro pentru fiecare tonă de dioxid de carbon

emisă, plătită de operatorul ce nu a restituit certificatele de emisii de gaze cu efect de seră, se stabilesc prin decizie.

Potrivit art. 11 alin.5 din ordonanță deciziile și declarațiile privind stabilirea creanțelor la bugetul Fondului pentru Mediu constituie titluri de creanță, iar în conformitate cu prevederile art. 12, contribuțiile taxele, penalitățile și alte sume ce constituie astfel de venituri urmează regimul juridic al impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat, reglementat de Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul procedură fiscală.

Așadar, prin noile reglementări, a fost schimbat regimul juridic al faptei și al sancțiunii pecuniare aplicabile operatorilor care nu respectă obligația de a depune certificatele de emisii de gaze cu efect de seră, fapta nemaifiind contravenție, iar sancțiunea aplicabilă calificată penalitate, urmând regimul juridic prevăzut de Codul de procedură fiscală, inclusiv normele privind procedura de contestare prevăzută de art. 205 și următoarele din cod.

Cât privește epuizarea faptei constând în nedepunerea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, în raport de caracterul continuu al inacțiunii nu se poate susține că aceasta s-ar fi consumat la data de 30 aprilie 2010, termenul limită prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 780/2006.

Revine astfel instanței de trimitere obligația de a stabili pe bază de probe data la care reclamanta, atenționată despre depășirea termenului, a depus certificatele de emisii de gaze cu efect de seră, dată în raport de care fapta constatată constituie sau nu contravenție și urmează regimul juridic prevăzut fie de Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, fie de Codul de procedură fiscală.

Sub acest aspect, reclamanta a susținut, fără a prezenta dovezi că a depus certificatele la 28 iunie 2010, în timp ce în decizia de soluționare a contestației nr. 32/19 mai 2011 se reține că la data de 19 ianuarie 2011, la care Agenția Națională pentru Protecția Mediului a informat Administrația Fondului pentru Mediu despre faptul că societatea nu a respectat prevederile art. 18 alin.2 din Hotărârea Guvernului nr. 780/2006, SC O SA nu depusese certificatele de emisii.

Având în vedere cele expuse mai sus, Curtea va casa sentința atacată cu trimitere pentru completarea probelor, inclusiv acte lămuritoare, despre data depunerii certificatelor de emisie provenite de la Agenția Națională pentru Protecția Mediului.

Referitor la recursul privind soluția de suspendare a executării deciziei de impunere până la rămânerea irevocabilă a hotărârii, Curtea constată că instanța de fond nu a motivat îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 15 din Legea nr. 554/2004, privind existența cazului bine justificat și necesitatea prevenirii unei pagube iminente, urmând ca la rejudecarea cauzei să se reia și discutarea cererii de suspendare a executării actelor administrative atacate.